

XXXIII Ogólnopolska Olimpiada Wiedzy Elektrycznej i Elektronicznej

Krosno - 25 marca 2010 roku

TEST DLA GRUPY ELEKTRONICZNEJ

WYJAŚNIENIE:

Przed przystąpieniem do udzielenia odpowiedzi przeczytaj uważnie poniższy tekst.

Test zawiera 50 pytań.

Odpowiedzi należy udzielać na załączonej karcie odpowiedzi. W lewym górnym rogu karty wpisz swoje **imię i nazwisko**, nie wpisuj nic w miejsce przeznaczone na KOD.

Należy wybrać jedną poprawną odpowiedź oznaczoną literami a, b, c, d i zaznaczyć ją krzyżykiem (X) na karcie odpowiedzi.

Jeżeli uznasz, że zaznaczona odpowiedź jest błędna, należy otoczyć ją wyraźnym kółkiem, a prawidłową odpowiedź zaznaczyć krzyżykiem.

Jeżeli uważasz, że żadna odpowiedź nie jest właściwa, wpisz krzyżyk (X) poza tabelką w dodatkowej kolumnie.

Można korzystać jedynie z przyborów do pisania i rozdawanych kart brudnopisów. **Korzystanie z kalkulatorów, notebook'ów, telefonów komórkowych itp. jest zabronione.**

Za każdą prawidłową odpowiedź otrzymuje się jeden punkt. W przypadku zaznaczenia dwóch lub więcej odpowiedzi oraz nie podania żadnej odpowiedzi, nie otrzymuje się punktu.

Maksymalna liczba punktów 50.
CZAS ROZWIĄZYWANIA: 150 min.
Życzymy powodzenia.

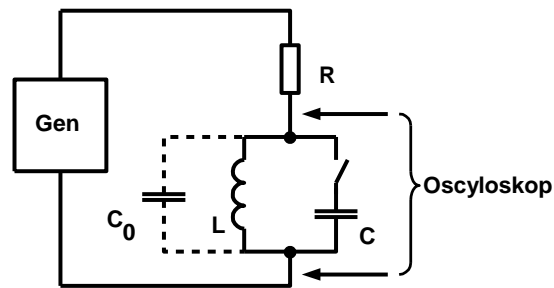
1. Aby zmierzyć indukcyjność L cewki, posiadającej pojemność międzyzwojową C_0 , posłużono się układem, przedstawionym na rysunku. Przy otwartym i zamkniętym wyłączniku, tak regulowano częstotliwością generatora (Gen), aby oscyloskop (praktycznie nieobciążający) wskazywał maksymalną wartość napięcia. Otrzymane pulsacje wynoszą odpowiednio ω_1 i ω_2 ($\omega_1 > \omega_2$). Dla obu pulsacji, dobroć cewki nie jest mniejsza niż 20, pojemność C jest znana.

a. $L = \frac{\omega_1^2}{C\omega_2^2}$

b. $L = \frac{\omega_1^2 - \omega_2^2}{C\omega_1^2\omega_2^2}$

c. $L = \frac{\omega_1^2}{C(\omega_1^2 - \omega_2^2)\omega_2^2}$

d. $L = \frac{\omega_2^2}{C(\omega_1^2 - \omega_2^2)\omega_1^2}$

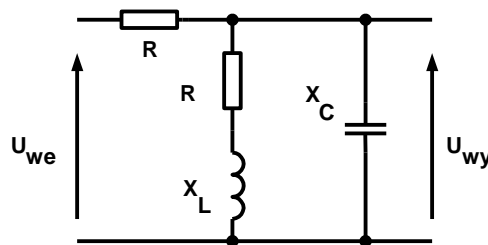
2. Wyznacz wzmocnienie $\left| \frac{U_{wy}}{U_{we}} \right|$ dla częstotliwości, przy której $R = X_C = X_L$.

a. $\sqrt{\frac{2}{3}}$

b. $\sqrt{\frac{3}{4}}$

c. $\sqrt{\frac{2}{5}}$

d. $\sqrt{\frac{4}{5}}$

3. Rezystancja rozrusznika wynosi $40 \text{ m}\Omega$ i praktycznie nie zależy od obrotów. Akumulator (E_1 – napięcie mierzone bez obciążenia/ R_1 – rezystancja wewnętrzna) zainstalowany w pojeździe jest częściowo rozładowany i nie zapewnia uruchomienia silnika. W tym celu posłużono się zewnętrznym akumulatorem (E_2 / R_2). Poniżej jakiej wartości E_1 korzystniej jest przy rozruchu dołączyć do instalacji tylko akumulator zewnętrzny ($E_2 = 13,5 \text{ V}$, $R_2 = 10 \text{ m}\Omega$).

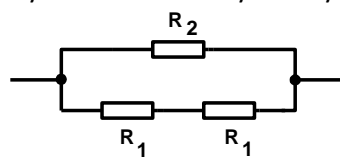
a. 10 V

b. $10,4 \text{ V}$

c. $10,8 \text{ V}$

d. $11,2 \text{ V}$

4. Przy jakiej relacji pomiędzy R_1 i R_2 , moc wydzielana na każdym rezystorze będzie identyczna:

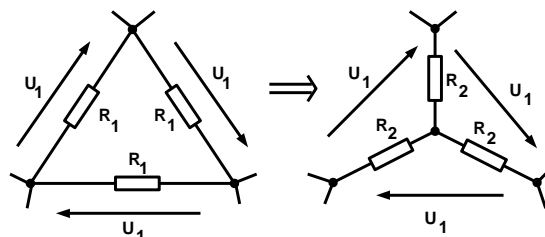
a. $R_2 = 0,5 R_1$

b. $R_2 = R_1$

c. $R_2 = 2 R_1$

d. $R_2 = 4 R_1$

5. W obwodzie rozgałęzionym można wydzielić trójkąt z rezystorami R_1 . Na rezystorach tych wydzielą się moc sumaryczna P_1 . Trójkąt zamieniono na ekwiwalentną gwiazdę. Na rezystorach R_2 wydzielą się moc P_2 . Które stwierdzenie jest prawdziwe:

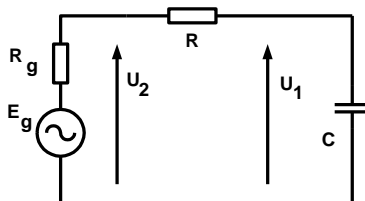
a. $P_1 = P_2 = 0$

b. moc P_2 rośnie 3 - krotnie

c. moc P_2 maleje 3 - krotnie

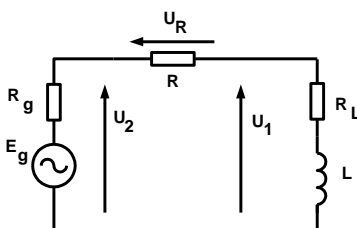
d. moc P_2 rośnie $\sqrt{3}$ - krotnie

6. Aby zmierzyć wartość pojemności, posłużono się generatorem i dokładnym rezystorem $R = 1 \text{ k}\Omega$. Zmierzono napięcia $U_1 = 6 \text{ V}$, $U_2 = 10 \text{ V}$. Częstotliwość generatora wynosi $\frac{200}{\pi} \text{ kHz}$, a jego rezystancja wewnętrzna $R_g = 600 \Omega$. Wartość pojemności wynosi około:

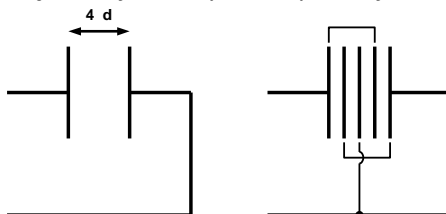
- a. 3,3 nF   b. 4,7 nF   c. 5,6 nF   d. 6,8 nF

7. Aby określić parametry cewki (L , R_L) posłużono się rezystorem wzorcowym R i zmierzono napięcia U_1 , U_2 , U_R . Impedancję $|Z_L|$ cewki określa zależność:

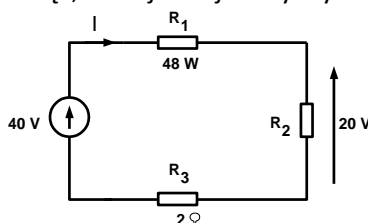
- a. $\frac{U_2}{U_R} R$ b. $\frac{U_1}{U_R} R$
 c. $\frac{U_2}{U_1} R$ d. $\frac{U_2 - U_1}{U_R} R$

8. W kondensatorze płaskim powietrznym o szerokości $4d$ wstawiono trzy elektrody (ich grubość pomijalna, odległości między nimi równe). Całość połączono jak na rysunku poniżej. Ile razy wzrosła pojemność wypadkowa?

- a. 3   b. 4   c. 6   d. 12

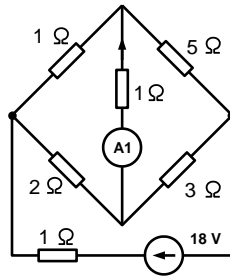
9. Wyznacz prąd I , płynący w obwodzie wiedząc, że najmniej mocy wydziela się na rezystancji R_3 .

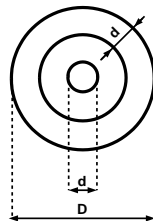
- a. 2 A   b. 4 A   c. 6 A   d. 8 A

10. Jaką wartość prądu wskazuje amperomierz A1?

- a. $-\frac{1}{3} \text{ A}$ b. $+\frac{1}{2} \text{ A}$ c. -1 A d. $+2 \text{ A}$

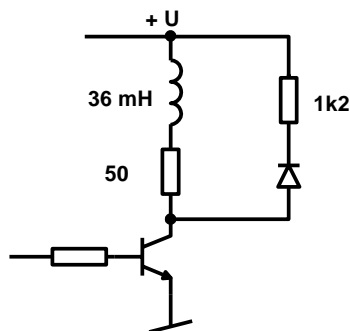

11. Wyznacz indukcyjność wzajemną w przewodzie koncentrycznym (Cu, ekran lity), jeśli indukcyjność ekranu to 3 mH, a stosunek średnic $\frac{D}{d} = 5$.

- a. 3 mH   b. 4 mH   c. 12 mH   d. 15 mH

12. Napięcie $U_{CE\ MAX}$ klucza tranzystorowego wynosi 300 V. Jakim maksymalnym napięciem U można zasilić cewkę przekaźnika ($U_{CE\ SAT} = 0\ V$, dioda idealna).

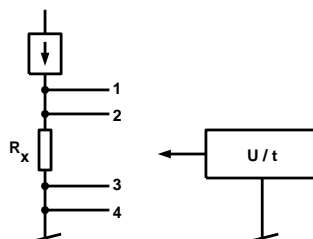
- a. 9 V   b. 12 V   c. 15 V   d. 18 V

13. O maksymalnej ilości bitów przetwornika analogowo/cyfrowego decyduje:

- a. zadana dokładność
- b. metoda przetwarzania
- c. błąd analogowy
- d. zakres przetwarzanych napięć

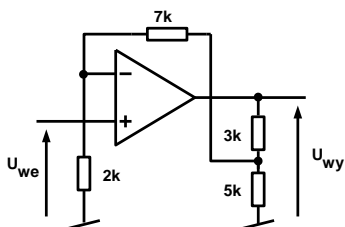
14. Multimetr mierzy małe rezystancje ($m\Omega$) metodą techniczną czteroprzewodowo. Aby określić R_x , układ komutujący winien dołączyć przetwornik napięcie na czas (U/t), w celu kolejnych pomiarów napięcia, do punktów:

- a. 2,3
- b. 1,2,3
- c. 2,3,4
- d. 1,2,3,4

15. Określ wzmacnienie poniższego układu (wzmacniacz operacyjny idealny):

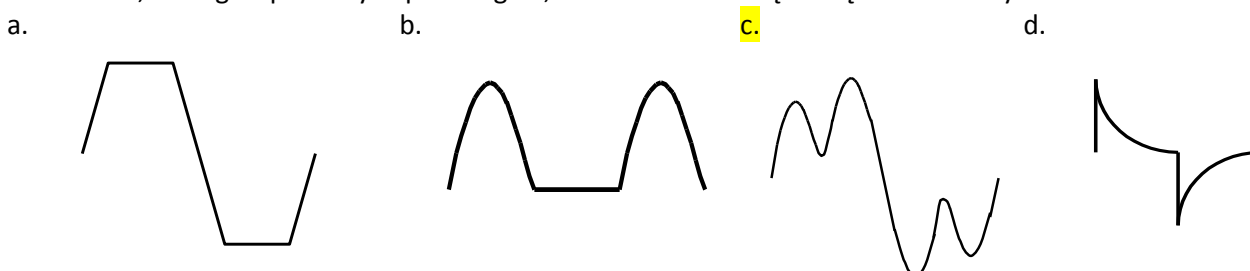
- a. 8,7
- b. 9,6
- c. 11,2
- d. 14,4

16. Najwięcej harmonicznych zawiera widmo przebiegu: **Odp. d**

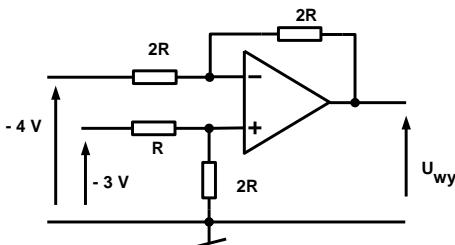

17. Widmo, którego z poniższych przebiegów, zawiera skończoną liczbę harmonicznych:

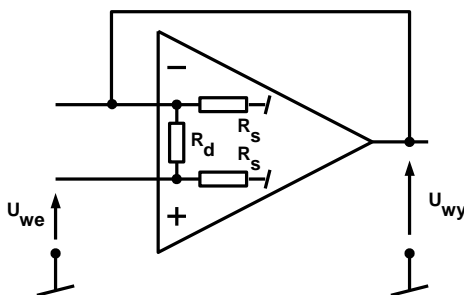
18. Na rysunku – układ ze wzmacniaczem operacyjnym idealnym. Napięcie U_{wy} na jego wyjściu wynosi:

- a. +1 V
- b. 0 V
- c. -1 V
- d. -2 V

19. Nieidealny wzmacniacz operacyjny połączono w układzie wtórnikowym, jak na rysunku. Parametry – wzmacnienie różnicowe wzmacniacza z otwartą pętlą $A = 9$, rezystancja sumacyjna $R_s = 11,9 \text{ k}\Omega$, rezystancja różnicowa $R_d = 1 \text{ k}\Omega$. Oblicz wzmacnienie napięciowe wtórnika (wpływ CMRR należy pominąć).

- a. $\frac{10}{11}$
- b. $\frac{8}{10}$
- c. $\frac{8}{9}$
- d. $\frac{9}{10}$

20. Dla układu z zadania jak wyżej, wartość rezystancji wejściowej wyraża się zależnością:

a. $A R_S + R_d$

b. $R_S \parallel R_d \frac{A^2}{A+1}$

c. $R_S \parallel A R_d$

d. $\frac{A^2}{A+1} R_S + R_d$

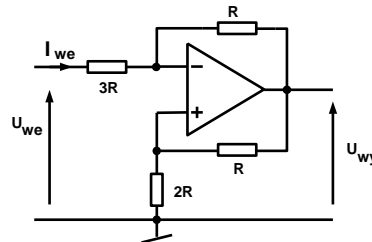
21. Rezystancja wejściowa poniższego układu wyraża się zależnością (wzmacniacz operacyjny idealny):

a. $0,5 R$

b. R

c. $1,5 R$

d. $2R$

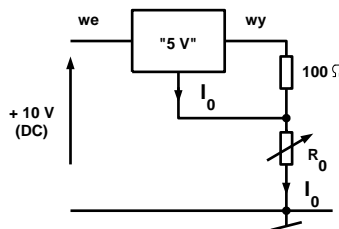
22. Stabilizator trójpunktowy „5 V” jest zasilany napięciem stałym + 10 V. Minimalny spadek napięcia na stabilizatorze wynosi 0,6 V, zaś prąd jałowy I_0 jest stały i ma wartość 5 mA. Dla poniższego układu, określ maksymalną wartość R_0 , dla której jeszcze zachodzi stabilizacja prądu.

a. 40Ω

b. 60Ω

c. 80Ω

d. 100Ω

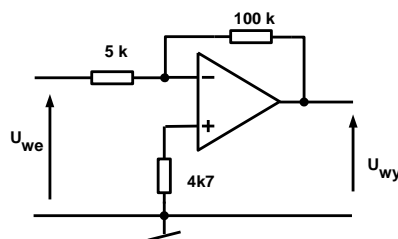
23. Wzmacniacz operacyjny jak na rysunku, ma wzmacnienie równe 20 i pasmo 50 kHz. Jakim pasmem będzie dysponowała kaskada dwóch takich wzmacniaczy?

a. $\approx 72 \text{ kHz}$

b. $\approx 50 \text{ kHz}$

c. $\approx 41 \text{ kHz}$

d. $\approx 32 \text{ kHz}$

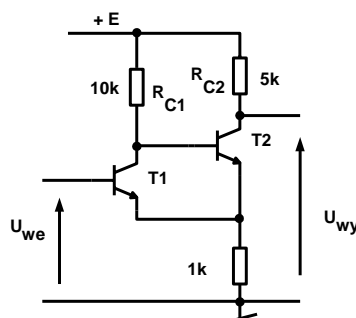
24. Wzmacniacz jak na rysunku, dysponuje wzmacnieniem napięciowym [V/V] (pomijamy wpływ polaryzacji bazy tranzystora T1):

a. ≈ 50

b. ≈ 15

c. ≈ -15

d. ≈ -50

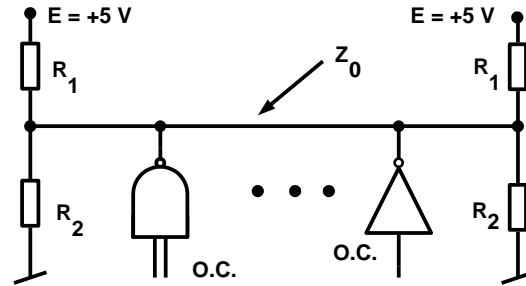

25. Moc rozpraszana w układzie cyfrowym wyraża się przybliżoną zależnością (P_0 – tzw. moc spoczynkowa, U – napięcie zasilania, f – częstotliwość pracy, k - współczynnik):

- a. $P = P_0 + K U f$ b. $P = P_0 + K U f^2$ c. $P = P_0 + K U^2 f^2$ **d. $P = P_0 + K U^2 f$**

26. Impedancja falowa linii magistrali wynosi Z_0 [Ω]. Liniją sterują bufory z otwartym kolektorem (O. C.), o dopuszczalnym prądzie (w stanie niskim L) wynoszącym 40 mA. Gdy żaden z buforów nie wymusza stanu niskiego L, napięcie na linii powinno wynosić 3 V (U_H). Wartość rezystancji R_2 wyraża się zależnością :

- a. $R_2 = Z_0 \frac{E}{U_H}$
b. $R_2 = Z_0 \frac{E}{E - U_H}$
 c. $R_2 = Z_0 \frac{E - U_H}{U_H}$
 d. $R_2 = Z_0 \frac{U_H}{E}$

27. Dla powyższego zadania i użytych buforów, wyznacz minimalną wartość Z_0 [Ω] :

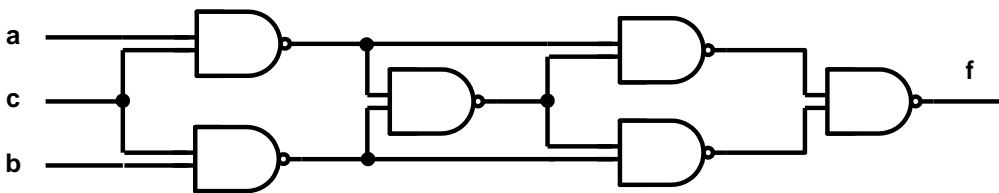
- a. 50 Ω b. 100 Ω **c. 150 Ω**   d. 200 Ω

28. Ilość możliwych postaci funkcji logicznych n zmiennych wynosi:

- a. $2n$ b. 2^n c. 2^{2^n} **d. 2^{2^n}**

29. Poniższy układ realizuje funkcję logiczną f :

- a. $(a \oplus b)c$**   b. $a \oplus b \oplus c$ c. $a \oplus c \vee b \oplus c$ d. $(ab) \oplus c$

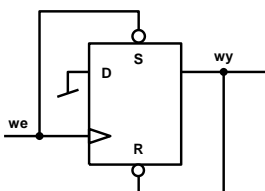

30. Sumę logiczną zmiennych: $x y z$ u można też zapisać w postaci:

- a. $x(\bar{x} \vee y)(\bar{x} \vee \bar{y} \vee \bar{z})(\bar{x} \vee \bar{y} \vee z \vee u)$ **b. $x \vee \bar{x}y \vee \bar{x}yz \vee \bar{x}y\bar{z}u$**
 c. $x(x \vee \bar{y})(x \vee y \vee \bar{z})(x \vee y \vee z \vee \bar{u})$ d. $\bar{x} \vee \bar{x}y \vee \bar{x}yz \vee \bar{x}y\bar{z}u$

31. Na wejście układu podano przebieg prostokątny (częstotliwość 20 kHz, wypełnienie 50%). Na wyjściu uzyskamy:

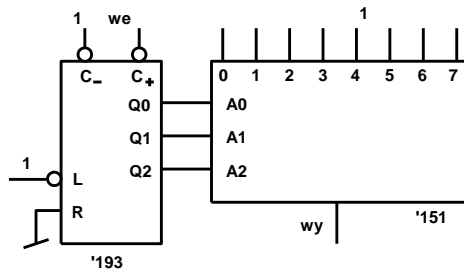
- a. przebieg o częstotliwości 10 kHz   b. przebieg zanegowany
c. „1” logiczną   d. „0” logiczne

32. Aby uzyskać zależność pomiędzy częstotliwościami przebiegów na wejściu i na wyjściu układu: $f_{we} = \frac{8}{3} f_{wy}$,

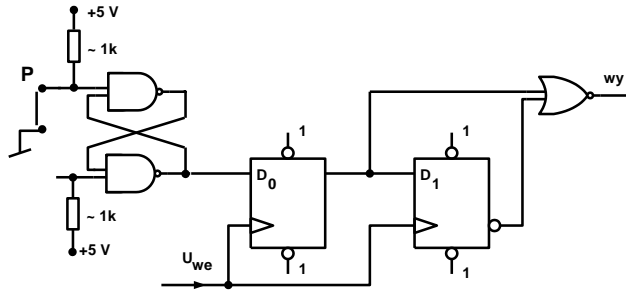
na wejściach 0 ÷ 3 i 5 ÷ 7 multiplexera dołączyć odpowiednie stanu logiczne:

- a. 0101101**   b. 1001000   c. 0100100   d. 1010010

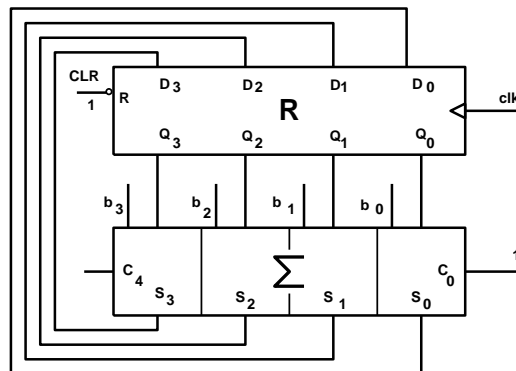
33. Ile impulsów pojawi się na wyjściu układu po jednorazowym przyciśnięciu nietrwałego przycisku P: (sygnał U_{we} to fala prostokątna o wypełnieniu 50% i częstotliwości 50 kHz)

- a. 0   **b. 1**   c. 2   d. > 2

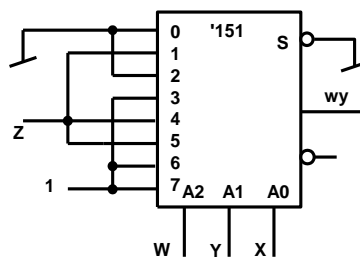
34. Jakie stany należy podać na wejścia b_3 b_2 b_1 b_0 , 4 – bitowego sumatora (Σ) '83 (TTL), aby poniższy układ był 4 – bitowym licznikiem zliczającym wstecz (układ R to '175 TTL – 4 x przerzutnik D, wspólny zegar clk i zerowanie CLR):

- a. 0001   b. 1000   **c. 1110**   d. 1111

35. Aby utworzyć funkcję czterech zmiennych : x y w z , wykorzystano multiplexer 8 – wejściowy ('151 TTL) o wejściach adresujących A2, A1, A0 (odpowiednio wagi: 4, 2, 1). Jaką funkcję uzyskamy na wyjściu (wy):

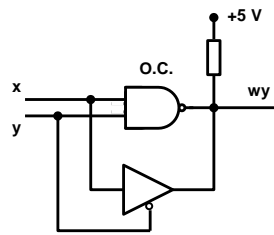
- a. $\overline{xywz}$ b. $\overline{x \vee y \vee y \vee w \vee w \vee z \vee z \vee x}$
c. $x \oplus y \oplus w \oplus z$ **d. $\overline{xyywzzx}$**

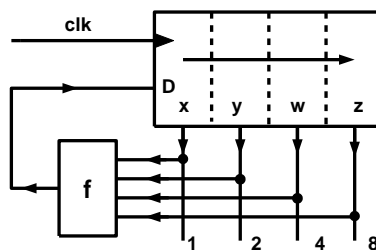
36. Jaką funkcję uzyskamy na wyjściu (wy), łącząc bramkę z otwartym kolektorem (O. C.) i bramkę trójstanową (aktywna przy S = 0), zgodnie z rysunkiem:

- a. $x \oplus y$ b. $\bar{x}y$ c. $\bar{x}\bar{y}$ d. $x \vee y$

37. Jaką funkcję logiczną (f) należy podać na wejście D, 4 – bitowego rejestru przesuwającego, aby niezależnie od stanu początkowego, występowała sekwencja stanów na wyjściach x y w z (wagi: 1,2,4,8): 14, 13, 11, 7, 15, 14, itd.

- a. $\bar{z}$ b. $\overline{x \vee y \vee w \vee z}$ c. $x \oplus y \oplus w \oplus z$ d. $\overline{xywz}$

38. W strukturze półprzewodnikowej mikrokontrolera mogą zmieścić się tylko dwa z czterech podzespołów (port szeregowy asynchroniczny –SCI, port szeregowy synchroniczny – SPI, przetwornik analogowo / cyfrowy – A/C, timer - T). Który zestaw ma największe możliwości funkcjonalne?

- a. A/C, SCI   b. SPI, T   c. A/C, T   d. SPI, SCI

39. W mikrokontrolerze nie ma wewnętrznego przetwornika analogowo – cyfrowego. Jaki podzespół należy zintegrować w strukturze, aby przy udziale podzespołów zewnętrznych zrealizować konwersję analogowo – cyfrową.

- a. szybki licznik impulsów   b. komparator analogowy
c. port szeregowy synchroniczny   d. wzmacniacz operacyjny

40. W przykładowym mikroprocesorze , rejestr A zawiera liczbę #AD, zaś rejestr B liczbę #B7. Po wykonaniu operacji sumy modulo 2, otrzymamy rezultat:

- a. DF   b. F5   c. A7   d. 1A

41. Argumenty jak w zadaniu powyżej - zostały one dodane. Stan bitów warunkowych: C Z H N V (przeniesienie, zerowość, przeniesienie połówkowe, znak, przekroczenie zakresu) będzie miał postać:

- a. 1 0 1 0 1   b. 1 0 0 0 0   c. 1 0 1 1 1   d. 0 1 1 0 1

42. Zakładając, że argumenty dodawania (jak w zadaniu powyżej) są w kodzie U2, otrzymamy rezultat (liczby dziesiętne):

- a. + 64   b. - 196   c. + 100   d. - 58

43. Od zawartości rejestru A odjęto zawartość rejestru B. Stan bitów warunkowych: C Z H N V (przeniesienie, zerowość, przeniesienie połówkowe, znak, przekroczenie zakresu) będzie miał postać:

- a. 1 1 0 0 1   b. 1 0 0 1 0   c. 0 0 1 1 0   d. 0 0 1 1 1

44. Na argumencie w rejestrze A wykonano dwukrotnie, rozkaz przesunięcia arytmetycznego w prawo. Otrzymano rezultat (w kodzie hexadecymalnym):

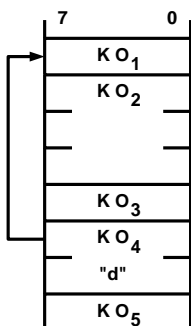
- a. EB   b. 14   c. 2B   d. D6

45. Mikroprocesor (μP) jest w trakcie obsługi przerwania niemaskowanego (NMI). Do μP dotarło żądanie zwrotu magistrali. Odłączenie się μP od magistrali (przejście w stan wysokiej impedancji) nastąpi po:

- a. zakończeniu bieżącego cyklu dostępu do magistrali
- b. zakończeniu bieżącego rozkazu
- c. zakończeniu obsługi NMI
- d. natychmiast

46. W sekwencji instrukcji znajduje się rozkaz skoku względnego do miejsca wskazanego strzałką. Drugim bajtem tego rozkazu, za kodem operacyjnym ($K O_4$) jest przesunięcie względne („d”). Wyznacz wartość „d” wiedząc, że gdyby skok wykonywał się do $K O_5$, to wartość „d” = 0 :

- a. 07
- b. F9
- c. FD
- d. 09

47. W typowym μP mamy rozkazy :

- HALT - zatrzymanie μP
- NOP - „nic nie rób” („no operate”)
- JMP - skok bezwarunkowy
- EI - odblokowanie przerwania.

Który sposób zatrzymania umożliwi przejście do kolejnych instrukcji, po zakończeniu obsługi przerwania? (procedura obsługi przerwania nie ingeruje w stos, za oczywistym wyjątkiem rozkazu powrotu)

- a. EI
  - b. EI
  - c. EI
  - d. EI
-

48. W przestrzeni wejścia – wyjścia μP , adresowanej liniami $A7 \div A0$, ulokowano dwie karty (X, Y). Ich dekodery adresowe przedstawiono na rysunku poniżej. Ile lokacji adresowych można jeszcze wykorzystać?

- a. 16
- b. 96
- c. 144
- d. 160

49. Jeżeli μP odczyta nieznan mu (rezerwowany do późniejszych rozszerzeń listy rozkazów) kod operacyjny, to:

- a. powinien nie podejmować żadnej akcji (instrukcja NOP)
- b. może zadziałać w sposób nieokreślony
- c. może zablokować się
- d. powinien zgłosić stan wyjątkowy nielegalnej instrukcji

50. Dwukierunkowa szyna adresowa świadczy o tym, że μP dysponuje:

- a. pamięcią podręczną
- b. mechanizmem pamięci wirtualnej
- c. kolejką instrukcji
- d. układem stronicowania pamięci